

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til statsministeren af Nyboe Andersen, Hilmar Baunsgaard, Poul Hartling, Ninn-Hansen, Niels Helveg Petersen og Stetter:

„Hvorledes vil statsministeren — efter forløbet af Ministerrådsmødet i Bruxelles den 22.-23. januar 1973 — drage omsorg for, at regeringen sikrer sig politisk tilslutning forud for større beslutninger i EF's minister-råd?“ (Foresp. nr. III).

Ordføreren for forespørgerne (Nyboe Andersen): Når tre partier, venstre, det konservative folkeparti og det radikale venstre, har stillet denne forespørgsel til statsministeren, er det på baggrund af den utilfredsstillende måde, som samarbejdet mellem regering og folketing har fungeret på i den seneste tid, i særdeleshed i forbindelse med regeringens forhandlinger i EF's Ministerråd om landbrugsordningerne.

Under behandlingen her i tinget i fjor af loven om Danmarks tiltrædelse til De europæiske Fællesskaber blev der fra alle sider givet udtryk for, at det var en meget vigtig opgave at sikre folketingets kontrol med regeringens EF-politik, for sådan som EF er opbygget, er den demokratiske kontrol kun i begrænset omfang effektiv på europæisk plan. EF-Parlamentet har som bekendt i det væsentlige kun rådgivende beføjelser. Kontrollen må derfor bygges på, at de enkelte nationale parlamenter står bag deres regerings politik og på den måde skaber den fornødne demokratiske tilslutning til ministrenes beslutninger i Rådet. Vi har i tiltrædelseslovens § 6 en regel om, at regeringen skal underrette et folketingsudvalg om forslag til Rådsvedtagelser, som bliver umiddelbart anvendelige i Danmark, eller til hvis opfyldelse folketingets medvirken er nødvendig.

Under første behandling den 26. april i fjor påpegede jeg som venstres ordfører, at denne lovbestemmelse måtte gives en vide-regående fortolkning, kombineres med hidtidig praksis, hvis man skulle være sikker på, at den fornødne demokratiske kontrol kunne udøves. Under udvalgsbehandlingen drøftede vi ved flere lejligheder dette spørgsmål. Ved anden behandling var der flere ordførere, bl. a. den radikale ordfører,

som var inde på den procedure, der burde følges i forholdet mellem regering og markedsudvalg, og der var enighed om, at nærmere regler burde udformes, så snart vi havde fået et positivt udfald af folkeafstemningen. Det var klart fra alle sider, at disse regler måtte have et sådant indhold, at regeringen ikke kunne træffe væsentlige beslutninger i Ministerrådet uden forudgående sikkerhed for, at der var politisk rygdækning i folketinget.

Den daværende statsminister gav i åbningstalen den 3. oktober i fjor udtryk for regeringens vilje til at sikre det bedst mulige samarbejde med folketinget og dettes markedsudvalg. Statsministeren sagde ved den lejlighed — jeg citerer fra Folketingstidende 1972-73, sp. 19:

„Regering og folketing har et stort ansvar, når det gælder om at sikre, at danske synspunkter og danske interesser kan få størst mulig bærekraft i EF-samarbejdet. Hertil kræves, at folketinget til staidighed er orienteret om alle sider af EF-samarbejdet, så der fra de tidligste faser af en sags udvikling kan udstikkes retningslinjer for de danske ministre og embedsmænd. Med dette for øje vil regeringen foreslå markedsudvalget gjort permanent og dets stilling styrket.“

Det var altså regeringens stolte hensigter den 3. oktober. Hvordan er det så gået med at føre dem ud i livet? Ja, den første måned foretog regeringen sig intet i denne sag. Derfor efterlyste jeg den 8. november 1972 i folketinget et initiativ fra statsministeren. Det førte til, at regeringen indbød til forhandlinger om et lovforslag, der gav markedsudvalget en særlig stilling, men da et enkelt af folketingets partier var betænkelig ved den mulighed, at der herved kunne pålægges også andre udvalg en særlig tavshedspligt, opgav regeringen helt at forfølge sagen, skønt der efter min mening ikke var tvivl om, at en ordning kunne være opnået for markedsudvalgets vedkommende i enighed.

Derefter foreslog den radikale markedsordfører, hr. Niels Helveg Petersen, at der inden for markedsudvalget blev nedsat et underudvalg, som nærmere skulle udforme regler vedrørende forholdet mellem regeringen og udvalget i forlængelse af den hidtidige praksis.